

Praha 16. září 2024

MPSV nesouhlasí se závěry NKÚ: Péče o ohrožené děti prošla modernizací, počet pěstounů výrazně roste

Od roku 2013 byl z iniciativy MPSV ve spolupráci s dalšími resorty systém péče o ohrožené děti postupně transformován a modernizován. Během tohoto období prodělal více koncepčních změn, než za předchozích 50 let. Další úpravy připravujeme. Prioritou MPSV je, aby děti vyrůstaly v rodinném prostředí namísto ústavní péče. Počet dětí v náhradní rodinné péči stoupá, stejně jako počet pěstounů, zejména těch na přechodnou dobu. Dokazuje to počet žádostí o zařazení do evidence, který od léta vzrostl o 100 %. MPSV proto nesouhlasí se závěry NKÚ.

MPSV je zodpovědné především za oblast sociálně-právní ochrany dětí (další aspekty péče o ohrožené děti jsou v působnosti MŠMT a MZdr), která postupně prochází hlubokými změnami. Mezi ty hlavní patří standardizace postupů OSPOD, zakotvení moderních nástrojů sociální práce, nastavení systému pomoci pěstounským rodinám nebo opakované [navýšení finanční podpory pěstounské péče](#). To vše pozitivně změnilo celý systém a příslušné postupy, které dlouho zůstávaly bez výraznějších změn.

Počet dětí v pěstounské péči a náklady státu na příslušné dávky, které v tiskové zprávě uvádí NKÚ, neodpovídají realitě. Úřad totiž vyčíslil pouze počty dětí v pěstounské péči a zcela opomíjí děti v osobní péči poručníka nebo jiné osoby (tzv. svěřenectví). I tyto formy péče ale stát podporuje jak finančně, tak v podobě [doprovázení](#). Celkový počet dětí v náhradní rodinné péči (vyjma osvojení) například ke konci loňského roku činil 21 150, oproti tomu počet dětí v ústavní péči asi 7 300.

Klíčová je primární prevence a rozšiřování kapacit pěstounské péče

Dlouhodobou prioritu MPSV představuje podpora neústavní péče a primární prevence. Tedy taková podpora rodin v tíživých situacích, aby děti mohly zůstat v domácím prostředí.

Díky resortním aktivitám, mimo jiné informačním kampaním ([Bud' IN pěstoun](#)), navíc v poslední době výrazně roste počet pěstounů na přechodnou dobu. Aktuálně evidujeme 756 rodin poskytujících tuto formu péče, od července jich přibýlo téměř 40. Počet žádostí o zařazení do evidence tak od léta vzrostl o 100 %. Počty žadatelů o dlouhodobou pěstounskou péči sice nerostou podobně výrazně, už příští rok lze nicméně očekávat posun díky [výraznému zjednodušení procesu](#) zprostředkování náhradní rodinné péče.

Zařízení náhradní péče v gesci MPSV již dávno podléhají závazným standardům kvality. Tento proces zcela dokončila novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která je účinná od 1. 1. 2025. K dosavadním pravidlům se nově doplní mimo jiné i standardy kvality pro oblast odborné poradenské pomoci poskytované zájemcům o náhradní rodinnou péči.

Dosud sice skutečně neexistuje jednotný informační systém pro pracovníky OSPOD, od loňska nicméně fungují sdílené seznamy s informacemi o žadatelích o zprostředkování péče nebo přechodných pěstunech. Tato databáze se v praxi osvědčila a prokazatelně usnadňuje umisťování dětí k pěstounům i do neodkladné péče. Seznamy jsou vytvořeny v rámci resortního projektu [Standardizace zabezpečení náhradní rodinné péče o děti](#). Celkový rozpočet této dílčí aktivity je 6,4 mil. Kč. Není tedy pravdou ani další tvrzení NKÚ, že „za toto provizorní řešení (...) plánuje MPSV do konce roku 2025 vynaložit dalších až 6,4 mil. Kč.“